

NVE
Noregs vassdrags-
og energidirektorat

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 22.04.2022

Vår ref.: 202010491-19 Oppgi ved forespørsel

Deres ref.:

Midlertidig tillatelse - fravik fra manøvreringsreglement for Eiriksdal og Makkoren kraftverk

NVE gir Statkraft Energi AS tillatelse til å midlertidig fravike manøvreringsreglementet for Eiriksdal og Makkoren kraftverk gitt i kgl. res. av 19.12.2008 ved å ikke slippe minstevannføring fra Makkoren i kraftverk i inntil 1 uke i mai/juni 2022.

NVE har vurdert at tiltaket ikke vil føre til varige skader for allmenne og private interesser, og legger til grunn at tiltaket er av midlertidig karakter og begrunnet i nødvendige tiltak i magasinet. Tillatelsen gjelder på nærmere fastsatte vilkår.

Om søknaden

NVE har mottatt ny søknad av 16.02.2022 fra Statkraft Energi om midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Eiriksdal og Makkoren kraftverk, Høyanger kommune i Vestland:

«Nødvendige dispensasjoner

Statkraft Energi AS søker herved om dispensasjonen fra manøvreringsreglementet for 1 – en- uke i mai/juni 2022. En dispensasjon vil innebære at kravet til minstevannføring fra Makkoren kraftverk på 250 liter/sek. ikke oppfylles. Vassdraget fra Makkoren til Høgsvatn vil i denne perioden kun få det naturlige tilsiget fra restfeltet nedstrøms Norddalsvatn.

I 2021 ble det gitt en dispensasjon for denne jobben (NVE ref. 202010491-9) men av ulike årsaker ble den flyttet til 2022.

Ved etablering av nytt tappearrangementet fra Norddalsvatn for å øke den beredskapsmessige tappekapasiteten, må tunnelen fra Norddalsvatnet til Makkoren kraftverk tappes tom i en uke. Jobben planlegges 02.05-08.05 men her kan det bli endringer grunnet uforutsette forhold som påvirker framdriften. Tiden på avviket er

en uke, men det er viktig å kunne ha fleksibilitet for hvilken uke som velges, for å kunne håndtere risikoen for denne type arbeid i høgfjellet.

Det skal umiddelbart etter denne jobben starte et arbeid som krever at vannstanden i Norddalsvatn holdes under 795. Av erfaring vet vi at dersom vannstanden skal holdes under 795 fra midt i mai og gjennom sommeren må magasinet gjennom vinteren senkes helt ned mot LRV, som er 777, for å kunne håndtere tilsiget som kommer. Det medfører at vi ikke har mulighet for å holde magasinet så høyt som 792 i den første uka i mai, og dermed har vi ikke mulighet til å forsyne vassdraget med vann via tappeluken i demningen slik vi gjorde i 2021. (...)»

Det vises i søknaden til tilsvarende tillatelse i 2021. NVE registrerer at tiltaket er på en annen tid på året og trolig med et annet omfang enn i fjor, og sendte derfor tiltaket på ny begrenset høring.

Høring

NVE har forelagt saken for Statsforvalteren i Vestland, Vestland fylkeskommune, Høyanger kommune og for å få deres syn på saken. NVE mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette, men gjør oppmerksom på at søknaden ikke har vært kunngjort lokalt. Saken har også vært framlagt for Høyanger Jakt og Fiskelag, men de har ikke kommet med høringsuttalelse.

Høyanger kommune har i brev av 28.03.2022 gitt følgende uttalelse:

«Høyanger kommune har ikkje merknadar til søknad om midlertidig fravik frå manøvreringsreglementet for Eriksdal og Makkoren kraftverk.»

Statsforvalteren i Vestland har i brev av 31.03.2022 gitt følgende vurdering:

«Føremålet er å kunne utføre nødvendig vedlikehald på kraftverksinstallasjonar. Avviket vil føre til at minstevassføringskravet på 250 l/s frå Makkoren kraftverk til Høgsvatn ikkje kan oppfyllest. Tiltaket er planlagt i perioden 2.-8. mai, men tiltakshavar ønskjer fleksibilitet på grunn av arbeid i høgfjellet.

For å avgrense eventuelle konsekvensar for fisk og anna vassfauna, bør tiltaket gjennomførast medan det er ei viss avrenning frå restfeltet. Vi reknar uansett med at eventuelle konsekvensar for fisk vil vere mellombelse.»

Vestland fylkeskommune har i brev av 01.04.2022 gitt følgende vurdering:

«Høgsvatnet har ein sjølvrekrutterande aurebestand, og Makkoren er ei viktig gyteelv for auren i Høgsvatnet. Dersom elva vert tørrlagd vil både ungfisk i elva og rogn døy, men fisk kan overleve i kortare periodar i kulpar i elva der det framleis vert vatn. I mai vil det truleg vere snøsmelting, slik at elva vil få ei viss vassføring. Dersom det ikkje er snøsmelting den aktuelle veka, kan eit aktuelt tiltak vere å pumpe vatn over

demninga for å sikre overleving av rogn, yngel og annan ferskvassfauna. Aurebestanden i Høgsvatnet er truleg relativt robust, og fråvær av ein årsklasse vil truleg ikkje ha vesentleg innverknad på bestanden i vatnet.

Vest for Makkoren er det registrert eit svært viktig friluftsområde (fylkesatlas.no). Det er også registrert eit friluftsområde nord for Norddalsvatnet. Av omsyn til desse områda er det viktig at arbeidet vert utført skånsamt og at anleggsperioden ikkje vert unødvendig lang. Manglande minstevassføring i ei veke i mai vil ikkje ha avgjerande verknadar på området i forhold til friluftsliv.

Vi er ikkje kjent med at det er kulturminne i området ved Makkoren.

Konklusjon

Vestland fylkeskommune vurderer at våre ansvarsområde ikkje er til hinder for at tiltaket kan gjennomførast. Ved manglande snøsmelting bør det vurderast om det skal pumpast litt vatn over demninga for å sikre ei viss vassføring og overleving av ferskvassorganismar.»

NVEs vurdering

Gjeldende manøvreringsreglement for Eiriksdal og Makkoren kraftverk ble gitt i kgl. res. av 19.12.2008. Aktuelle punkter fra manøvreringsreglementet er at høyeste regulerte vannstand (HRV) og laveste regulerte vannstand (LRV) i Norddalsvatn er hhv. kote 804,0 og 777,0. Det er også en pålagt minstevannføring på 250 l/s fra Makkoren kraftverk.

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

I fjorårets tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Eiriksdal og Makkoren kraftverk (NVE ref. 202010491-9) konkluderte NVE med:

«NVE har lagt vekt på at dette er en strekning med lokal ørret, og at ulempene i første rekke virker å være til ulempe for selve fisket. NVE er ikke kjent med at det finnes aktuelle kompenserende tiltak, men mener at det må aksepteres noen midlertidige ulemper for allmenne interesser. NVE vil også trekke fram at tidsrommet med at alternativt slippsted for minstevannføring er avgrenset til en tidsperiode på inntil to uker.»

Omsøkte tiltak er på en annen tid på året med et annet omfang enn det NVE ga tillatelse til sist. NVE mener det er fisken (lokal ørret) som løper størst risiko ved å endre tidsrommet for tiltaket til våren, samt at minstevannføringen uteblir helt. Tiltakshaver er klar over konsekvensene tiltaket kan ha på fiskestammen:

«Statkraft Energi AS er innforstått med at denne situasjon på dette tidspunktet vil ha en negativ effekt på produksjonen av aure på strekningen fra utløpet fra Makkoren kraftverk og nedover mot Høgsvatn, trolig avtagende med tilsiget fra snøsmeltingen.

I perioden 02-08.05 er det rimelig å forvente en del snøsmelting som vil være avbøtende i forhold til kravet om en minstevannføring fra Makkoren kraftverk på 250 liter /sek.

Gytt rogn som tørrellegges og fryser vil dø. Forhåpentligvis vil fisk flytte seg nedover i vassdraget til kulper som blir stående med vann. Det ble gjort fiskeundersøkelser i 2020 som konkluderte med at fiskebestanden i Høgsvatn har gode gytevilkår. Det er gyte og oppvekstområder i elvene fra Makkoren og fra Blankavatn. Høgsvatn har en tett bestand av middels god fisk. Resultatene indikerer at helt eller delvis bortfall av en årsklasse rekruttert fra Makkoren over tid ikke vil utgjøre noen vesentlig endring for fiskebestanden i Høgsvatn.»

Vestland fylkeskommune ønsker at det vurderes pumping av vann dersom smeltevannet uteblir. NVE har vært i kontakt med tiltakshaver om pumping kan være et aktuelt avbøtende tiltak. Statkraft Energi AS vurderer at pumping kan være spesielt utfordrende på denne tiden av året, ettersom vannstanden i magasinet er lav (lang pumpevei), samt at det kan være isdekke på vannet i magasinet. Statsforvalteren trekker ikke frem pumping av vann i sin uttalelse, men mener at tiltaket bør gjennomføres mens det er en viss avrenning fra restfeltet. NVE slutter seg til Statsforvalterens vurdering, og legger til grunn at tiltaket så langt det er mulig gjennomføres i en periode med snøsmelting eller nedbør. Om det er mulig, mener NVE i tillegg at tiltaket bør gjennomføres mens det ikke er frost.

NVE mener i likhet med Statsforvalteren at det må aksepteres noen midlertidige ulemper for allmenne interesser. Vi legger her vekt på at det er viktig å få gjennomført rehabiliteringen av vannkraftanlegget, og NVE vurderer ev. negative virkninger for fisk som akseptable.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir Statkraft Energi AS tillatelse til å midlertidig fravike manøvreringsreglementet for Eiriksdal og Makkoren kraftverk gitt i kgl. res. av 19.12.2008 ved å ikke slippe minstevannføring fra Makkoren i kraftverk i inntil 1 uke i mai/juni 2022.

NVE har vurdert at tiltaket ikke vil føre til varige skader for allmenne og private interesser, og legger til grunn at tiltaket er av midlertidig karakter og begrunnet i nødvendige tiltak i magasinet.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjøres kjent for de berørte interessene, og kunngjøres minst én gang lokalt før arbeidet starter.
- Perioden med fravik fra reglementet må gjøres så kort som mulig.
- Det skal føres protokoll over varighet i frafall av minstevannføring fra Makkoren kraftverk.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet Norddalsvatn i det tidsrommet arbeidene pågår.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Kopimottakerliste:

Høyanger JFL v/Jan Henning Øyehaug

HØYANGER KOMMUNE

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Mari Hegg Gundersen

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Randi Holme

ROLF YNGVAR JENSSEN

STATSFORVALTAREN I VESTLAND

VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.